

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

ABDULLAH YAŞA VE DİĞERLERİ v. TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru No. 44827/08)

KARAR

STRAZBURG

16 Temmuz 2013

Bu karar Sözleşmenin 44. maddesinin 2. fıkrasında belirtilen koşullarda kesinleşecektir. Ancak şekli düzeltmelere tabi olabilir.

Abdullah Yaşa ve Diğerleri v. Türkiye davasında,

Başkan,

Guido Raimondi,

Yargıçlar,

Danutė Jočienė,

Dragoljub Popović,

Peer Lorenzen,

Işıl Karakaş,

Paulo Pinto de Albuquerque,

Nebojša Vučinić

ve

Daire Yazı İşleri Müdürü

Stanley Naismith'in

Katılımıyla toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Daire) ("Mahkeme") 25 Haziran 2013 tarihli oturumda gerçekleştirdiği müzakereler sonucunda anılan bu son tarihte aşağıdaki kararı vermiştir.

USUL

1. Davanın temelinde bir Türk vatandaşı olan başvurular ("başvuranlar") Bay Abdullah Yaşa, Bay Eşref Yaşa ve Bayan Sahile Yaşa'nın Türkiye Cumhuriyeti devletine karşı 10 Kasım 2008 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yönelttiği bir başvuru (No. 54997/08) bulunmaktadır.

2. Başvuran Diyarbakır Barosu'na bağlı Avukat R. Yalçındağ Baydemir tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet") kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvuranlar özellikle göz yaşartıcı bomba atılması sonucu Abdullah Yaşa'nın yaralanması ve bu olay hakkında, sorumlu polis memurlarına karşı yürütülen etkin bir soruşturmanın bulunmamasından şikâyet etmektedirler.

4. 20 Eylül 2011 tarihinde başvuru ikinci ve üçüncü başvuranlara ilişkin olarak kısmen kabul edilemez bulunmuştur. Ayrıca, Sözleşmenin 3 ve 13. maddesine ilişkin olan ve başvuran Abdullah Yaşa'yı ilgilendiren şikâyetler Hükümete tebliğ edilmiştir. Sözleşme'nin 29. maddesinin 1. fıkrası uyarınca başvurunun kabul edilebilirliği ve esasının Daire tarafından aynı anda incelemesine karar verilmiştir.

OLAYLAR

I.DAVANIN KENDİNE ÖZGÜ KOŞULLARI

5. Başvuran Abdullah Yaşa ("A.Y") Türk vatandaşı olup,1993 doğumludur ve Diyarbakır'da ikamet etmektedir. Olayların cereyan ettiği tarihte 13 yaşındadır.

A. 26 Mart 2006 Tarihli Olaylar

6. 24 Mart 2006 tarihinde askeri çatışma esnasında14 PKK (Kürdistan İşçi Partisi)'lının öldürülmesinin ardından, 28 ilâ 31 Mart tarihleri arasında Diyarbakır'da birçok yasadışı gösteri düzenlenmiştir. Bu gösteriler sırasında 11 kişi hayatını kaybetmiştir. Özellikle, bu olaylar sırasında T. Atakkaya ve M. Mızrak adlı şahıslar göz yaşartıcı bombası yaralanması neticesinde hayatını kaybetmişlerdir.

7. 29 Mart 2006 tarihinde, A.Y kendi ifadelerine göre teyzesine giderken olay yerinde bulunduğu için polisler tarafından atılan göz yaşartıcı bomba nedeniyle burnundan yaralanmıştır. Aynı gün A.Y Diyarbakır Devlet Hastanesine götürülmüştür.

8. 5 Nisan 2006 tarihinde, hastane çıkış raporuna göre A.Y maksillofasiyal yaralanma nedeniyle bir ameliyat geçirdikten sonra hastaneden ayrılmıştır.

9. 14 Nisan 2006 tarihinde, başvuran Diyarbakır Emniyet Müdürlüğünde görevli polis memurları hakkında görevi kötüye kullanma ve kasten yaralama suçlamalarıyla Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı nezdinde şikâyetle bulunmuştur. Başvuran özellikle doğrudan doğruya burnuna bir göz yaşartıcı bomba darbesi aldığını ifade etmiştir.

10. 2 Ağustos 2006 tarihinde, başvuran, annesi ve babası savcılıkça dinlenilmiştir. A.Y'nin babası olayın gerçekleştiği anda çalışmakta olduğunu, oğlundaki yaralanmalardan sorumlu polis memurlarının cezalandırılmasını istediğini ifade etmiştir.

11. Aynı gün ifadesi alınan A.Y'nin annesi, olayın gerçekleştiği sırada evde bulunduğunu, oğlundaki darbeler ve yaralanmalardan sorumlu polis memurlarının cezalandırılmasını istediğini ifade etmiştir.

12. Genç A.Y ise özet olarak şu şekilde ifade vermiştir. Teyzesine giderken polislere baktığı esnada, burnuna bir cisim darbesi aldığını belirtmiştir. Kendisi, olay anında, kask takmış olan polislerin omuzlarında taşıdıkları bir araçla kendisine doğru bir kapsül fırlattıklarını ifade etmiştir. Olay anında tam olarak nerede olduğunu bilemediğini ve daha önce polislere doğru herhangi bir cisim atan kimseyi de görmediğini ifade etmiştir. Ayrıca polislerin kendisini cadde üzerinde gördüğünü, bu nedenle varlığından habersiz olarak göz yaşartıcı bombayı kendisine doğru atmış olamayacaklarını düşündüğünü belirtmiştir. Kendisine göz yaşartıcı bombayı atan polisleri tanımadığını, bunların belirlenip cezalandırılmasını istediğini ifade etmiştir. Hastaneye de tanımadığı bir kimse tarafından götürüldüğünü belirtmiştir.

13. Başvuranın avukatı, başvuranın ifadesini doğruladıktan sonra, Adli Tıp Kurumundan rapor alınmasını ve ayrıca Diyarbakır Devlet

Hastanesindeki raporların sunulmasını talep etmiştir. Keza, olay günü müdahalede bulunan polis memurlarının tespit edilmesini talep etmiştir.

14. 6 Kasım 2007 tarihinde Cumhuriyet savcısı, şu ifadelerin yer aldığı takipsizlik kararını vermiştir:

“(...) Şikâyet üzerine yapılan araştırmalara göre, A.Y’nin teyzesinin evine giderken yaralanmadığı belirlenmiştir. Olaya dair video kayıtları (...) ve bazı fotoğraflara göre (...), şikâyetçi aktif olarak katıldığı, PKK terör örgütü ve sözde lideri Abdullah Öcalan lehine slogan attığı, polislere taş, sopa, Molotof kokteyli attığı illegal bir gösteri esnasında yaralanmıştır.

Dolayısıyla, polis memurları Ceza Kanunun 25. maddesinin 1. fıkrası bağlamında meşru müdafaa halinde ve yine aynı kanunun 24. maddesi uyarınca görevlerinin ifasının gereği kapsamında hareket ettikleri için sorumlu olarak kabul edilemeyecektir. Aslında, polis memurları illegal bir gösteride bulunan, kendilerine taş, sopa, Molotof kokteyli atan kalabalığı dağıtmak için göz yaşartıcı bomba atmışlardır.

Yukarıda belirtilenler ışığında (...), söz konusu polis memurları hakkında kuvvet kullanımının sınırlarının aşılması nedeniyle kovuşturma yapmaya yer olmadığına karar verilmiştir.

15. 13 Kasım 2006 tarihinde, Adli Tıp Kurumu şu ifadelerin yer aldığı raporunu sunmuştur:

“ (...) A.Y kanama, yüzde meydana gelen ödem, burun kırığı ve çukur şeklinde yarık nedeniyle ameliyat edilmiştir.

Sonuç:

Hasta basit tıbbi müdahale ile tedavi edilemez.

Hastanın hayati tehlikesi bulunmamaktadır.

Burunda meydana gelen kırıklar hastanın hayati fonksiyonları bakımından orta derecede zarar teşkil etmektedir.

16. 3 Ekim 2007 tarihinde, başvuran takipsizlik kararına Siverek Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde itirazda bulunmuştur. Başvuran özellikle gösteriye katılmış olduğu iddiasına itiraz etmiş ve takipsizlik kararının dayandırıldığı video kayıtlarının ve fotoğrafların kendisinin gösteriye katıldığı iddiasını delillendirmekten uzak olduğunu belirtmiştir.

17. 31 Ekim 2007 tarihinde verilen ve 10 Mart 2008 tarihinde başvurana tebliği edilen bir kararla Siverek Ağır Ceza Mahkemesi itirazı reddetmiştir.

B. Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi Önünde Başvuran Aleyhine Yürütülen Kovuşturma

18. Dosyada yer alan bilgilerden, başvuran hakkında illegal bir gösteriye katılmak iddiasıyla re'sen soruşturma başlatıldığı anlaşılmıştır. 28 Kasım 2007 tarihinde başvuran bu soruşturma kapsamında savcılıkça sorgulanmıştır. Başvuranın ifadesinin ilgili bölümü şu şekildedir:

“Aleyhimdeki hiçbir iddiayı kabul etmiyorum. Olay günü evi Bağlar’da bulunan teyzeme gitmek için yola çıkmıştım, dispanser caddesi yakınlarında bir grup polis memuru gördüm ve bu memurların atmış olduğu göz yaşartıcı bomba burnuma çarptı. Olay esnasında tek başıyaydım, hastanede sekiz gün tedavi gördüm, polis memurlarına taş, sopa, Molotof kokteyli atmadım, terör örgütü lehine slogan atmadım, video kayıtlarını, fotoğrafları ve düzenlenen tutanakları kabul etmiyorum. Tıbbi tedavi gördüğümü kabul ediyorum.

19. 28 Aralık 2008 tarihinde, başvuran hakkında terör örgütüne üyelik, terör örgütü propagandası yapma ve polise mukavemet gösterme suçlamalarıyla dava açılmıştır.

20. Cumhuriyet savcısı esasa ilişkin mütalaasında, yeterli delil bulunmadığı gerekçesiyle başvuranın beraatını talep etmiştir. Savcı, özellikle Ankara Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Kriminal Laboratuvarı tarafından olaya ilişkin kaydedilen görüntülerde yapılan incelemelerde,

başvuranın söz konusu gösteriye katıldığıının tam olarak belirlenemediği tespitinin altını çizmiştir.

21. 10 Temmuz 2008 tarihinde, Ağır Ceza Mahkemesi, savcının mütalaasına katılarak başvuranın beraatına karar vermiştir. Dosyadaki belgelere göre, temyiz edilmeyen bu karar kesinleşmiştir.

C. Taraflarca Sunulan Görsel Materyaller

22. Mahkeme önündeki yargılama sürecinde Hükümet bir adet CD sunmuştur. Bu CD olaylar esansında kolluk kuvvetlerince çekilen video kayıtlarını içermektedir. Bu CD 29 Mart 2006 tarihinde Diyarbakır’da gerçekleştirilen gösterinin birçok safhasını göstermekle birlikte, başvuranın başından yaralanmasına neden olan göz yaşartıcı bombanın atılmasından önceki ve sonraki anlara ilişkin görüntüleri de içermektedir. Aynı zamanda, gösteriye katılanların çoğunluk olarak gençlerden oluştuğu, bunların bir kısmının yüzlerinin kapalı olduğu ve taş attıkları görülmektedir. Keza, söz konusu gösterinin çok işlek bir bulvar üzerinde gerçekleştiği görülmektedir. Bazı bölümlerde başvuran göstericiler arasında görünse bile, tam olarak gruba dâhil olup olmadığı kesin olarak kanıtlanamamaktadır. Olay esnasında, başvurana göz yaşartıcı bombanın değdiği tespit edilmektedir. Polisler tarafından göz yaşartıcı bombanın nasıl atıldığı kesin olarak görülemese de, etkisi dikkate alındığında, atışın direkt ve gergin bir atış (“yatay ya da 45 derecelik açının daha aşağısında bir eğimle”) olduğu çan şeklinde yapılan bir atış (“ bu durumda göz yaşartıcı bombanın havada patlaması ve göstericilere değmesi halinde yaralanmayı önleyecek şekilde yere düşmeden önce parçalanması amacıyla atıcı yukarıya doğru kaldırılmaktadır”) olmadığı düşünülmektedir.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK HÜKÜMLERİ VE UYGULAMA

23. 4 Temmuz 1934 yılında kabul edilen, 14 Temmuz 1934 yılında Resmi gazetede yayınlanan 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunun 16. maddesinin somut olayda ilgili bölümü olayların geçtiği tarihte yürürlükte olduğu şekliyle şu şekildedir:

(...) Polis aşağıdaki hallerde silah kullanmaya yetkilidir:

a) Meşru müdafaa halinde,

(...)

h) Polisin vazifesini yapmasına yalnız veya toplu olarak fiili mukavemette bulunulmuş veya taarruzla mümanaat edilmişse. (...)

24. 14 Haziran 2007 tarihinde Resmi gazetede yayınlanan 5681 sayılı yasa 2559 sayılı yasanın 16. maddesinde değişiklik yapmıştır. Bugün itibariyle yürürlükte olan madde hükmü şu şekildedir:

« Polis;

(...)

c) Hakkında tutuklama, yakalama emri verilmiş olan kişilerin (...) ya da suçüstü halinde şüphelinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde, silah kullanmaya yetkilidir.

Polis, (...) silah kullanmadan önce kişiye duyabileceği şekilde "dur" çağrısında bulunur. Kişinin bu çağrıya uymayarak kaçmaya devam etmesi halinde, önce uyarı amacıyla silahla ateş edilebilir. Buna rağmen kaçmakta ısrar etmesi dolayısıyla ele geçirilmesinin mümkün olmaması halinde ise kişinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde silahla ateş edilebilir (...). »

25. 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununun 24. maddesi uyarınca:

“Kanuna uygun olarak başlayan bir toplantı veya gösteri yürüyüşü (...) daha sonra Kanuna aykırı toplantı veya gösteri yürüyüşü haline dönüşürse :

(...)

b) Mahallin en büyük mülki amiri (...) mahallin güvenlik amirlerini veya bunlardan birini görevlendirerek olay yerine gönderir.

Bu amir, topluluğa Kanuna uyularak dağılmalarını, dağılmazlarsa zor kullanılacağını ihtar eder. Topluluk dağılmazsa zor kullanılarak dağıtılır (...)

Belirtilen durumlarda (...) güvenlik kuvvetlerine karşı fiili saldırı veya mukavemet veya korudukları yerlere ve kişilere karşı fiili saldırı hali mevcutsa, ihtara gerek olmaksızın zor kullanılır.

(...)

Toplantı veya gösteri yürüyüşlerinin Kanuna aykırı olarak başlaması hallerinde; güvenlik kuvvetleri mensupları, (...) gerekli tedbirleri alır ve olaya müdahale eden güvenlik kuvvetleri amiri, topluluğa dağılmaları, aksi halde zor kullanılarak dağıtılacakları ihtarında bulunur ve topluluk dağılmazsa zor kullanılarak dağıtılır. »

26. Olay tarihinde yürürlükte bulunan 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunun Ek 6. maddesi uyarınca:

“ Zor kullanma, direnme ve saldırının mahiyetine ve derecesine göre etkisiz hale getirilecek şekilde kademeli olarak artan nispette bedeni kuvvet, maddi güç ve kanuni şartları gerçekleştiğinde her çeşit silah kullanma yetkilerini ifade eder.”

27. 30 Aralık 1982 tarihli Polis Çevik Kuvvet Yönetmeliğinin 25. maddesi gösteri esnasında uygulanacak izleme, kontrol ve müdahalelere ilişkin prensipleri belirlemektedir.

Bu madde uyarınca, kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşleri nedeniyle toplumsal olaylara müdahale gerektiğinde mahallin mülkiye amiri veya

görevlendirileceği en büyük zabıta amiri veya zabıta amirlerinden biri ses yükseltici veya yayıcı cihazlar aracılığı ile önce kendisini topluluğa tanıtır. Sonra "kanuna uyarak dağılmaları ve dağılmamaları halinde zor kullanılacağı" ihtarını yapar. Emir mutlaka iki veya üç defa tekrar edilir ve en uzak noktadan işitildiğine dair görevlilerce tutanak düzenlenir. Güvenlik kuvvetlerine karşı fiili saldırı ve mukavemet bulunduğu taktirde veya güvenlik kuvvetleri tarafından korunan yerlere fiili saldırı halinde ihtar gerek yoktur. Dağılmama halinde, toplu hareketin niteliğine veya dağıtma sırasında gösterilen cebir ve şiddet veya tehdit veya saldırı veya karşı koyma derecesine ve gereğine göre kademeli şekilde artan ölçüde bedeni kuvvet, maddi güç ve silah kullanılır. Kuvvete başvurularak dağıtma planlanırken topluluğa dağılması için birden fazla yol ayırt edilir. Bu yollar uygun hale getirilmeden topluluğu dağıtmaya teşebbüs edilmez.

28. 15 Aralık 2008 tarihinde göz yaşartıcı gaz kullanım koşullarını düzenleyen bir genelge (E.G.M Genelge No: 19) Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından tüm kolluk birimlerine gönderilmiştir. Bu genelge Aralık 2008 tarihinde hazırlanan *Göz Yaşartıcı Gaz Silahları ve Mühimmatları Kullanım Talimatı*'na atıf yapmaktadır. Bu talimat göz yaşartıcı gaz silahlarının özelliklerini ve kullanılan gazın etkilerini açıklamaktadır. Bu talimatın ilgili kısmı şu şekildedir :

(...)

2. Göz Yaşartıcı Gaz Silahları ve Mühimmatlarını Kullanma Taktikleri

- ✓ Göz yaşartıcı gaz silahları ve mühimmatları amacı dışında ve gerekli tedbirler (sağlık ekibi gibi) alınmadan kullanılmamalıdır.
- ✓ Göz yaşartıcı gazlar kullanılmadan önce topluluğun duyabileceği şekilde göz yaşartıcı gaz kullanılacağı ve dağılmaları gerektiği yönünde topluluk ikaz edilmelidir.

ABDULLAH YAŞA VE DİĞERLERİ v. TÜRKİYE - KARAR

- ✓ Göz yaşartıcı maddeler gaz ekibinden sorumlu amirin şartları değerlendirmesi neticesinde, vereceği taktik doğrultusunda ve belirttiği dozda kullanılır.
- ✓ Kadrosunda göz yaşartıcı gaz mühimmatı kullanımı kursu almış personel bulunmayan birimlerimizce, olaylarda kullanılmak üzere göz yaşartıcı gaz silahı ve mühimmatı talebinde bulunulmaz.
- ✓ Göz yaşartıcı maddelerin etkilerinden en iyi şekilde istifade edebilmek için rüzgarın yönü, hızı ve hava sıcaklığı gibi meteorolojik faktörler göz önünde bulundurulmalıdır.
- ✓ Göz yaşartıcı maddelerin dozu topluluğun veya kişinin direncine ve karşı koymasına orantılı olarak kademeli bir şekilde arttırılır.
- ✓ Göz yaşartıcı gaz fişekleri doğrudan insan vücudunu hedef alacak şekilde atılmaz.
- ✓ Gaz maskeleri ile birlikte kullanılan gaz filtrelerinin alt ve üst kapakları, emir almadan açılmaz ve gaz maskesine takılmaz.
- ✓ Gaz spreylelerinin polise yapılan direnişle orantılı olarak en az 1 metre mesafeden sıkılmasına özen gösterilir.
- ✓ Göz yaşartıcı maddeler direniş ve saldırısına son vermiş kişilere karşı asla kullanılmaz.
- ✓ Göz yaşartıcı gaz mühimmatı kullanan veya kullanacak her personel, mühimmatı üreten firmanın belirttiği kullanma talimatı ve uyarılar hakkında bilgilendirilir.

3. Göz Yaşartıcı Gaz Silahları ve Mühimmatlarının Açık ve Kapalı Alanlarda Kullanım Taktikleri

a) Açık Alanlarda

Toplumsal olaylarda kalabalığı daha küçük parçalara bölerek dağıtmak, aralarındaki etkileşimi zayıflatarak tahrikçilerin etkilerinden diğerlerini kurtarmak için Göz Yaşartıcı Maddeler kullanılabilir.

ABDULLAH YAŞA VE DİĞERLERİ v. TÜRKİYE - KARAR

Toplumsal olaylarda göz yaşartıcı madde kullanımında aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır.

✓ Rüzgarın olup olmadığı, varsa hangi yönden estiği tespit edilmelidir. Buna göre de grubun gazın etkisinde kalabilmesi için göz yaşartıcı gazların hangi noktalara atılacağı tespit edilmelidir.

Rüzgarın olmaması halinde ise gazın yayılması için uygun taktiklerin düşünülmesi gerekir.

✓ Rüzgarın ani yön değiştirmesinden veya başka zaruretlerden dolayı güvenlik güçlerinin de gazdan etkileneceği düşünülerek, gaz maskesi bulundurması ve gerektiğinde kullanılması gereklidir.

✓ Gazdan etkilenen şahısların kaçış yolları açık tutulmalıdır. Kaçış yolu açık tutulmazsa kalabalığı dağıtmak mümkün olmadığı gibi sıkıştırılan insanlar da daha fazla saldırganlaşırlar. Ayrıca, kaçış yolunun iyi tayin edilmesi gereklidir. Kalabalığın tahribat yapabileceği, iş merkezlerinin ve yerleşim merkezlerinin bulunduğu bölgelere geçiş kapatılmalı, grubun zarar verme ihtimali en düşük olan ve küçük parçalara ayırma imkânı bulunabilen bölgelere geçiş açık tutulmalıdır.

✓ Kullanılacak olan mühimmatların menzilin ne kadar olduğunun bilinmesi ve buna göre hedeflenen noktaya ulaşım ulaşamayacağının düşünülerek, uygun mesafeden atılması gerekir. Ayrıca, mühimmatın geri atılabileceği ve etki alanı da düşünülerek, toplumsal olayın durumuna uygun mühimmatların kullanılması gereklidir.

✓ Kalabalığın özellikleri ve büyüklüğü dikkate alınmalıdır. Çok büyük bir topluluğun ortasına gaz mühimmatları atıldığında içeriden dışarıya doğru bir kaçış olacağı düşünüldüğünde, bu büyük topluluğun dış kısmındakilerin gazdan etkilenmedikleri için açılmayabilecekleri ve ezilmelerin olabileceği düşünülmelidir.

4. Göz Yaşartıcı Gazla Müdahale Kademeleri

Topluluk ile polis arasındaki mesafeye göre tercih edilmesi gereken göz

yaşartıcı gaz mühimmatlarına ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) 1. Kademe: Yakın mesafe (1–15 metre) Gaz Spreyi ve Model 5 Gaz Tüpü ile yapılan müdahale şeklidir. Kalkan hattına yüklenen grubu, gazın fiziksel ve psikolojik etkisi vasıtasıyla minimum 15 metre etki altına alabilir.

b) 2. Kademe: Orta mesafe (15–30 metre) Gaz El Bombaları ile yapılan müdahale şeklidir. 1. Kademe Müdahale sonunda dağılmamakta ısrar eden ve saldırgan özelliğini koruyan gruplara karşı kullanılır. Meteorolojik şartlara göre değişmekle birlikte bir adet gaz el bombası 50 m² alanı etkisi altına alabilir.

c) 3. Kademe: Uzak Mesafe (30–150 metre) 37/38 mm. Gaz Tüfeği ile yapılan müdahale şeklidir. 2. Kademe Müdahaleye müteakip toplanmaları engellemek ve grubu dağılım güzergâhlarına yönlendirmek amacıyla kullanılır. Kullanıcının vücuduna 45 derece açı ve ideal hava şartlarında yapılan atış ile 150 m mesafe ötesi etki altına alınabilir.

III. GÖZ YAŞARTICI GAZ KULLANIMI: PRENSİPLER VE İLGİLİ ULUSLARARASI BELGELER

29. Göz yaşartıcı gaz Avrupa’da kolluk kuvvetleri tarafından uzun yıllardan beri kullanılmaktadır. Göz yaşartıcı gazın kullanım çerçevesi kullanıldığı şekle göre değişiklik göstermektedir. Göz yaşartıcı gazlar ya sprej şeklinde kapsüller halinde ya da bir atıcı vasıtasıyla fırlatılan bombalar halinde kullanılmaktadır. Eğer göz yaşartıcı bomba atıcıları uygun olarak kullanılmazsa, söz konusu bombalar ciddi yaralanmalara ve ölümlere sebebiyet verebilmektedir.

30. 13 Ocak 1993 tarihli Birleşmiş Milletler « Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması ve İmhası (« KSS») » Sözleşmesinin I § 5 maddesi uyarınca, taraf devletler toplumsal olayları denetim altında tutmakta kullanılan gereçleri bir savaş

yöntemi olarak kullanmamayı taahhüt etmektedirler. KSS 11 Haziran 1997 tarihinde Türkiye’de yürürlüğe girmiştir.

Bu sözleşmeye göre, göz yaşartıcı gaz ya da başka bir ifadeyle « biber gazı spreyi » kimyasal silah olarak kabul edilmemektedir. Ancak kullanımı halinde, solunum problemleri, nazal sıkıntılar, kusma, solunum yollarında tahriş, göz yaşı kanallarında ve gözlerde tahriş, spazm, göğüs ağrısı, dermatit ve alerjik sıkıntılar gibi geçici problemlere neden olabileceği kabul edilmektedir. Yüksek dozlarda, solunum yollarında ve sindirim yollarında doku çürümesi, akciğer ödemi veya iç kanamaya (böbrek üstü bezleri kanaması)neden olabilmektedir. KSS’ye göre, iç ayaklanmaların bastırılması da dahil olmak üzere asayişin sağlanması bu araçların kullanımı için izin verilmiş alanlardır. (madde II § 9, d) – bakınız, aynı zamanda, *Çiloğlu ve diğerleri c. Türkiye*, no 73333/01, §§ 18-19, 6 Mart 2007, et *Oya Ataman c. Türkiye*, no 74552/01, §§ 17-18, CEDH 2006-XIII).

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞMENİN 3 VE 13. MADDESİNİN İHLALİ İDDİALARI HAKKINDA

31. Başvuran A.Y kendisine karşı polis memurları tarafından uygulanan haksız kuvvetten ve bu görevliler hakkında yürütülen etkin bir soruşturma bulunmayışından şikâyet etmektedir. Başvuran Sözleşmenin 3 ve 13. maddesini ileri sürmektedir.

Mahkeme, söz konusu şikâyetlerin Sözleşmenin 13. maddesi bağlamında inceleme gerektirmediğini, çünkü başvuranın Sözleşmenin 13. maddesi ile birlikte 3. maddesi gereğince uygulanması gerekli olan maddi tazminat elde etme olanağı bulunmadığından şikâyetçi olmadığını belirtmektedir (*Keser ve Kömürcü c. Türkiye*, n° 5981/03, § 37, 23 Haziran 2009). Sözleşmenin 3. maddesi şu şekildedir :

“ Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz.”

32. Hükümet bu iddiaya itiraz etmektedir.

A. Kabul Edilebilirlik Hakkında

33. Mahkeme, bu şikâyetin, Sözleşmenin 35 § 3 a) maddesi kapsamında dayanaktan yoksun olmadığını ve kabul edilmezlik gerekçelerinden hiçbirine aykırılık teşkil etmediğini tespit ederek kabul edilebilir olduğuna karar vermiştir.

B. Esas Hakkında

34. Başvuran iddialarını tekrar etmektedir.

35. Hükümet somut olayda, göz yaşartıcı bomba kullanımına itiraz etmemektedir. Ancak, kolluk kuvvetlerinin şiddet davranışları gösteren göstericileri yatıştırmak için 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunun 16. maddesine uygun hareket ettiklerini düşünmektedir.

36. Hükümete göre, kolluk kuvvetlerinin müdahalesi orantılı olup, yasa dışı bir gösteri için toplanmış bulunan ve kendilerine karşı saldırıda bulunan grubu dağıtmaya yöneliktir. Hükümet nazarında, kuvvet kullanımı somut olayda zorunlu hale gelmiştir ve grubu dağıtma kuvvet kullanımından kaynaklı zarardan daha fazla zararın ortaya çıkabileceği olaylardan kalabalığı korumayı amaçlamaktadır. Ayrıca, Hükümete göre, başvuranın belirttiği yaralanmalar kuvvete başvurma'nın basit bir sonucu olup, ana bir caddede bulunan grubu durdurmak ve ayrıca tüm taşkınlıkları önlemek açısından meşrudur.

37. Sözleşmenin 3. maddesi sınırlama öngörmemektedir. Bu bağlamda, Sözleşmenin, ayrıca 1 No.lu ve 4.No.lo Ek protokollerin birçok düzenlemesi ile tezat oluşturmaktadır. Sözleşmenin 15. maddesinin 2. fıkrası uyarınca ulusun varlığını tehdit eden kamusal tehlike hallerinde bile bu madde hiçbir

istisna içermemektedir (*Selmouni v. Fransa* [BD], n° 25803/94, § 95, AİHM 1999–V)

38. Somut olayda, taraflar 29 Mart 2006 tarihinde polisler tarafından atılan bir göz yaşartıcı gaz bombasının başvuranın burnuna değip yaralandığına, başvuranın yaralanmalarının yüzde meydana gelen ödem, burun kemiğinde oluşan kırık, konkav kesiklerden ibaret bulunduğu ve bu yaralanmaların başvuranın hayati fonksiyonlarına orta ölçüde zarar verdiği olgularına itiraz etmemişlerdir. Başvuranda meydana gelen yaralanmalar ayrıca belli bir yoğunluk derecesindedir. Mahkeme, polis memurları tarafından bir atıcı vasıtasıyla fırlatılan göz yaşartıcı bombanın ardından meydana gelen yaralanmaların sebebi hakkında kendisinin şüphe duymasına neden olabilecek koşulların mevcut olmadığını gözlemlemektedir. Mahkeme, bu nedenle, başvuranın maruz kaldığı muamelenin, kimsenin itiraz etmediği gibi, Sözleşmenin 3. maddesinin gerektirdiği yoğunluk eşğine ulaştığını düşünmektedir.

Dolayısıyla Sözleşmenin 3. maddesinin öngördüğü gereksinimleri dikkate alarak, polis memurları tarafından kullanılan göz yaşartıcı gaz bombasının olaya uygun bir karşılık olup olmadığını araştırmak Mahkemenin yükümlülüğündedir.

39. Mahkeme, polis memurları tarafından göstericileri dağıtmak için başvuru göz yaşartıcı gaz bombasının kullanımından önceki ve sonraki anların kaydedildiğini gözlemlemektedir (yukarıda 22. paragraf). Mahkeme, gerçekliği hakkında herhangi bir kuşku bulunmayan bu video kayıtlarını izleme olanağı bulmuştur.

40. Mahkeme, daha önce « göz yaşartıcı gaz » veya « biber gazı spreyinin » kamu düzenin korunması amacıyla kullanılmasına ilişkin soruları incelediğini ve bu tür bir spreyin kullanımının rahatsız edici etkilerinin olduğunu kabul ettiğini hatırlatmaktadır (*Oya Ataman*, n° 74552/01, §§ 17-18, AİHM 2006-XIII, *Ali Güneş v. Türkiye*, n° 9829/07, § 37, 10 Nisan 2012, ve *Petruş Iacob v. Romanya*, n° 13524/05, § 33, 4 Aralık

2012). Mahkeme, ayrıca Avrupa İşkencenin ve İnsanlık dışı veya Onur kırıcı Ceza ve Muamelenin Önlenmesi Komitesi (« CPT ») tarafından biber gazı spreyi kullanımına (*Ali Güneş*, anılan, § 40) dair kabul edilen tavsiye kararını da onaylamaktadır. Mahkeme aynı zamanda, Avrupa Konseyi üye ülkelerinin belirli bir kısmında göstericilerin durdurulması, hatta taşkınlık halinde dağıtılması için kullanılan bu gazın 13 Ocak 1993 tarihli Birleşmiş Milletler « Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması ve İmhası (« KSS») » Sözleşmesinin ekinde belirtilen toksik gazlar arasında bulunmadığını belirtmektedir. Ayrıca KSS'ye göre, iç ayaklanmaların bastırılması da dahil olmak üzere asayişin sağlanması bu araçların kullanımı için izin verilmiş alanlardır. (madde II § 9, d) – bakınız, aynı zamanda, *Çiloğlu ve diğerleri*, no 73333/01, §§ 18-19, 6 Mart 2007 ve *Oya Ataman*, anılan, §§ 17-18).

41. Bu bakımdan, Mahkeme gösteriye ilişkin kayıtları izledikten ve dosyaya sunulan belgelerin tümünü inceledikten sonra söz konusu gösterinin barışçıl olmadığını gözlemlemektedir. Özellikle gösteriye katılanların çoğunluk olarak gençlerden oluştuğu, bunların bir kısmının yüzlerinin kapalı olduğu ve kolluk güçlerine doğru taş attıkları görülmektedir (yukarıda, paragraf 22). Somut olayda, Mahkeme başvuranın itiraz etmediği gibi gösteriyi dağıtmak için kullanılan göz yaşartıcı gaz dışında Sözleşmenin 3. maddesi kapsamında sorun teşkil eden hiçbir özel problem olmadığını düşünmektedir.

42. Bununla birlikte, mevcut dava, Mahkemenin daha önce rahatsız edici nitelikteki göz yaşartıcı gaz veya spreyin göstericilere veya kolluk görevlileri tarafından durdurulan kişilere (*Ali Güneş ve Petruş Iacob*, anılan kararlar) karşı kullanımının etkilerini incelediği diğer davalardan belirgin şekilde ayrılmaktadır (*Çiloğlu ve diğerleri* ve *Oya Ataman*, anılan kararlar). Aslında, somut olayda sadece göz yaşartıcı gaz kullanımı tek sorun değildir, ayrıca göstericilere doğru göz yaşartıcı bombanın atılması da sorun teşkil etmektedir. Oysa, bir göz yaşartıcı bombanın aracı bir atım aleti vasıtasıyla

ateşlenmesi, eğer bu atım aleti uygun olmayan bir tarzda kullanılırsa ciddi yaralanmalara hatta ölümlere sebebiyet verme riskini taşımaktadır.

43. Sonuç olarak, kullanılan maddenin tehlikeli hali dikkate alındığında, Mahkeme potansiyel olarak ölümcül kuvvet kullanımına ilişkin içtihadının kıyasen somut olayda uygulanması gerektiğini düşünmektedir. Bu bakımdan, Sözleşmenin 2. maddesi bağlamında, Mahkeme her zaman kolluk görevlilerinin faaliyetlerinin kurallarla çevrenmemiş ve keyfiyete terk edilmiş olmasının insan haklarına etkin saygı gösterme kavramı ile bağdaşmadığını belirtmektedir (*Makaratzis v. Yunanistan* [BD], n° 50385/99, § 58, AİHM 2004-XI). Keza, aynı durum Sözleşmenin 3.maddesine ilişkin olarak ta geçerlidir. Bu durum, polis operasyonlarına - göz yaşartıcı bomba atılması da dahil olmak üzere- keyfiyete, kuvvet kullanımının suiistimaline, engellenebilecek kazalara karşı etkin ve uygun teminatların sağlandığı bir sistem dahilinde, ulusal mevzuatla sadece izin verme zorunluluğunu değil, aynı zamanda yine bu operasyonlara mevzuat tarafından yeterince sınırlandırılma getirilmesi anlamına gelmektedir.

Bu nedenle, Mahkeme hali hazırda polis memurlarının eylemlerinin yeterli teminatlarla çevrenmiş olup olmadığına, ayrıca başvurana doğru atılan göz yaşartıcı gaz bombasının Sözleşmenin 3. maddesinin gereklilikleri ile bağdaşp bağdaşmadığına ilişkin sorunları ele almak zorundadır.

44. Mahkeme, Hükümet ve başvuranın şikâyetine ilişkin soruşturmaya yürüten savcının, başvuranın aktif olarak söz konusu gösteriye katıldığı, terör örgütü lehine slogan attığı ve ayrıca polis memurlarına taş, sopa, Molotof kokteyli attığı görüşünde olduğunu gözlemlemektedir. Başvuran bu iddialara itiraz etmektedir.

45. Mahkeme, her ne kadar video kayıtlarında başvuran göstericiler arasında görülse dahi, başvuranın kesin olarak gösteriye katıldığına ispatının mümkün olmadığını- Ağır Ceza Mahkemesindeki duruşma savcısının kabul ettiği gibi (yukarıda, 20. paragraf) - tespit etmektedir. Her durumda, Mahkeme nazarında, başvuranın olay yerinde bulunmasının

tartışma konusu olmaması ve olay sırasında göstericilere doğru polisler tarafından atılan göz yaşartıcı gaz bombasının kendisine çarpması neticesinde bu bilgi mevcut olayın koşullarında belirleyici olmayacaktır.

46. Başvuran Cumhuriyet savcılığında, polis memurlarının omuzlarının üzerindeki bir araç vasıtasıyla (yukarıda 10 ve 13. paragraflar) kendisine doğru bir bombanın atıldığını belirterek, yapılan atışın doğrudan bir atış olduğunu ifade etmiştir(yukarıda, 10. paragraf).

47. Mahkeme, olaya ilişkin verilen takipsizlik kararında Cumhuriyet savcısının sadece başvuranın aktif olarak katıldığı bir gösteri sırasında yaralandığını belirttiğini tespit etmektedir. Bu noktada, polis memurlarının göstericileri dağıtmak amacıyla göz yaşartıcı bomba atışını gerçekleştirdiği şekil bakımından herhangi bir kaygı duymaksızın bu bombaları ateşledikleri dikkate alınmaktadır. Mahkeme, başvuranın aktif olarak söz konusu gösteriye katılıp katılmadığı sorusundan bağımsız olarak, başvuranın doğrudan doğruya burnundan bir bomba darbesi aldığı iddiası ayrıca, olayların böyle bir atışın potansiyel hedefi konumunda bulunan birçok kimsenin bulunduğu bir bulvar üzerinde gerçekleşmesi olgusu (yukarıda, 22. paragraf) karşısında böyle bir yaklaşımın açıkça yetersiz olduğunu düşünmektedir.

48. Bu bakımdan, her ne kadar video kayıtlarından göz yaşartıcı bombanın nasıl atıldığının açık olarak görülme olanağı bulunmasa da, etkisi ve sebebiyet verdiği yaralanmalar dikkate alındığında, Mahkeme, başvuranın iddia ettiği gibi atışın direkt ve gergin bir atış olduğunu çan şeklinde yapılan bir atış olmadığını gözlemlemektedir. Aslında, özellikle bir bilirkişiye başvurarak yapılan atış tarzının kesin olarak ortaya konulması için gerekli araştırmaları yapma yükümlülüğü Hükümete aittir. Hükümet tarafından başvuranın iddiasını çürütmeye olanak sağlayabilecek herhangi bir bilgi sunulmadığı için, Mahkeme, yapılan atışın doğrudan ve gergin bir atış olduğunu kabul etmektedir. Mahkemeye göre, göz yaşartıcı bombanın bir araç vasıtasıyla doğrudan ve gergin olarak atılması, bu şekilde bir atışın

ciddi ve hatta ölümcül yaralanmalara sebebiyet verebileceği gerçeği karşısında, uygun bir kolluk eylemi olarak kabul edilemeyecektir. Buna karşın, göz yaşartıcı bombanın çan şekilde (hafif yukarıya doğru) atılması, çarpması halinde bireylerin yaralanmasını veya ölümüne sebebiyet verilmesini engellediği ölçüde uygun bir atış tarzı olarak kabul edilebilecektir.

49. Üstelik Mahkeme, olayların gerçekleştiği tarihte, ulusal mevzuatta gösteriler esnasında göz yaşartıcı bomba kullanımını düzenleyen spesifik hükümler bulunmadığı gibi kullanım şekline ilişkin herhangi bir talimatın da yer almadığını gözlemlemektedir. 28 ve 31 Mart 2006 tarihlerinde Diyarbakır'da meydana gelen olaylar esnasında iki kişinin göz yaşartıcı bomba atılması sonucu ölümü ve başvuranın da bu nedenle yaralanması olguları dikkate alındığında, polis memurlarının büyük bir özgürlükle hareket ettikleri ve düşüncesizce inisiyatif aldıkları sonucunun çıkarılabileceği düşünülmektedir. Böyle bir durum, şayet polis memurları eğitim alıp, uygun talimatlarla yönlendirilselerdi, muhtemelen gerçekleşmeyecekti. Mahkemeye göre, bu durum Avrupa'daki çağdaş demokratik toplumlarda bulunması gerekli bulunan kişilerin fiziksel bütünlüklerini koruma düzeyinde teminat sunmaya olanak sağlamamaktadır.

50. Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında, Sözleşmenin 3. maddesinin gereklilikleri bağlamında yukarıda tasvir edilen koşullarda başvuranın mağduru olduğu kuvvet kullanımının duruma uygun bir karşılık (hareket tarzı) olduğunun kanıtlanamadığı ve istenilen amaçla, yani barışçıl olmayan bir gösteriyi dağıtma amacıyla, orantılı olmadığı tespit edilmektedir. Esasında, başvuranın başında tespit edilen yaralamaların ağırlığı, başvuranın kendi davranışının neticesi olarak polis memurları tarafından zorunlu olarak kullanılan katı bir kuvvetin sonucu ile bağdaşmamaktadır (bakınız, *mutatis mutandis*, *Zülcihan Şahin ve diğerleri v. Türkiye*, n° 53147/99, § 54, 3 Şubat 2005).

51. Dolayısıyla, Sözleşmenin 3. maddesi ihlal edilmiştir.

52. Mahkeme, başvuranın ayrıca yürütülen soruşturmanın yetersizliğinden şikâyetçi olduğunu gözlemlemektedir. Bu bakımdan, Mahkeme kullanılan kuvvetin zorunluluğu ve orantılılığına ilişkin yapmış olduğu analiz esnasında Cumhuriyet savcısının başvuranın iddiaları karşısında açıkça kusur taşıyan davranışlarını yeterince göz önünde bulundurduğu belirtmektedir (yukarıda, 47. paragraf). Sonuç olarak, somut olayı Sözleşmenin 3. maddesinin usulü açısından incelemeye gerek görülmemektedir.

II. SÖZLEŞMENİN 41 VE 46. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

53. Sözleşmenin 41 ve 46. maddeleri aşağıdaki gibidir:

41. Madde

Eğer Mahkeme bu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Taraf'ın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırıabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.

46.Madde

1. Yüksek Sözleşmeci Taraflar, taraf oldukları davalarda Mahkeme'nin verdiği kesinleşmiş kararlara uymayı taahhüt ederler.
2. Mahkeme'nin kesinleşen kararı, infazını denetleyecek olan Bakanlar Komitesi'ne gönderilir.

A. Tazminat

54. Başvuran maruz kaldığını düşündüğü maddi ve manevi zarar olarak 200.000 Avro (EUR) tazminat talep etmektedir. Bu bağlamda, olayların gerçekleştiği tarihte on üç yaşında olduğunu, maruz kaldığı yaralanmaların

hayati fonksiyonları açısından orta derecede zarara sebebiyet verdiğini dile getirmektedir. Başvuran, burnundan ameliyat olduğunu ve sürekli olarak tıbbi kontrol altında bulunduğunu ifade etmektedir. Başvuran içerisinde resimler ve ilgili sağlık raporlarının bulunduğu bir CD sunmuştur.

55. Hükümet başvuranın talep ettiği tazminat miktarına itiraz etmektedir.

56. Mahkeme, Sözleşmenin 41. maddesinin gerektirdiği şekilde elinde bulunan bilgileri dikkate alarak ve hakkaniyete uygun olarak başvurana tüm zararları bakımdan toplam olarak 15 000 Avro verilmesinin yerinde olduğunu düşünmektedir.

B. Masraf ve Giderler

57. Başvuran, yerel yargılama makamları önünde gerçekleştirilen giderler için 9723 Avro ödenmesini talep etmektedir. Başvuran avukatı tarafından düzenlenen iş makbuzlarını sunmaktadır.

58. Mahkeme'nin yerleşik içtihadına göre, bir başvuran 41. madde anlamında yaptığı masraf ve harcamaların iadesini ancak söz konusu masraf ve harcamaların gerçekliğini, zorunluluğunu ve makul oranda olduğunu ispatladığı sürece elde edebilir. Somut olayda Mahkeme, elindeki belgeleri ve içtihadını göz önünde bulundurarak, tüm masraflar için 5 000 Avro ödenmesinin makul olduğunu düşünmektedir.

C. Gecikme Faizi

59. Mahkeme, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklenerek elde edilecek oranın uygun olduğu sonucuna varmaktadır.

D. 46.Madde

60. Mahkeme somut olayda, ayrıca, Sözleşmenin 3. maddesinin gereklilikleri uyarınca başvuranın mağduru olduğu kuvvet kullanımının duruma uygun bir karşılık olduğunun kanıtlanamaması nedeniyle Sözleşmenin ihlal edildiğini tespit etmektedir. Keza, Mahkeme olayların gerçekleştiği tarihte, ulusal mevzuatta gösteriler esnasında göz yaşartıcı bomba kullanımını düzenleyen spesifik hükümler bulunmadığı gibi kamu düzeninin korunması amacıyla başvuru bu bombaların kullanım şekillerine ilişkin herhangi bir talimatın da bulunmadığını tespit etmiştir (yukarıda, 48. paragraf).Mahkeme, 15 Şubat 2008 tarihinde, göz yaşartıcı gaz kullanım koşullarını düzenleyen bir genelgenin tüm kolluk birimlerine gönderildiğini dikkate almaktadır (yukarıda, 28. paragraf). Buna karşın, Mahkeme, yukarıda 48. paragrafta belirtilen prensiplere uygun olarak yasal veya detaylı idari düzenlemelerle, göz yaşartıcı gaz bombalarının kullanımına bağlı ölüm veya yaralanma riskini minimize etmek için bu bombaların uygun kullanımına dair teminatların güçlendirilmesinin elzem olduğunu düşünmektedir.

BU GEREKÇELERLE VE OYBİRLİĞİYLE MAHKEME,

- 1.Başvurunun kabul edilebilir *olduğuna*;
- 2.Sözleşmenin 3. maddesinin esas bakımından *ihlal edildiğine*;
- 3.Sözleşmenin 3. maddesinin usul bakımından incelenmesine *gerek olmadığına*;
4.
 - a) Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrasına uygun olarak; davalı devletin

Başvurana aşağıdaki miktarı, kararın kesinleştiği tarihten başlamak üzere üç ay içerisinde, ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden davalı devletin para birimine çevrilmek üzere;

i) ödenmesi gereken her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere, tüm zararlar için 15 000 Avro (onbeş bin Avro) ödemekle yükümlü olduğuna;

ii) başvuran tarafından ödenmesi gereken her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere, yargılama masraf ve giderleri için 5 000 Avro (beş bin Avro) ödemekle yükümlü olduğuna;

b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten başlayarak, ödemenin yapıldığı tarihe kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;

5. Başvurunun geri kalan kısmı için adil tazmin talebinin reddine *karar vermiştir.*

İşbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş; İçtüzüğün 77. maddesinin 2. ve 3.fıkraları uyarınca 25 Haziran 2013 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Guido Raimondi
Başkan